

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

6 De diuisione votorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

Deo paupertatem, castitatem, & obedientiam perpetuam, ut memores cui promiserimus, eius reuerentiā non deflectamus à proposito. continere autem se in bono reuerentiā Dei, est religionis: eiusdem enim virtutis est, facere aliquid affectu honorandi alterius, vel solvendi promissi, & abstinere à contrario, timore inhonorandi vel promissi violandi. quare cum illud sit ex virtute religionis, etiam hoc ex eadem virtute procedit.

27 Dico Secundò, Etiam quando votum sit Sanctis, est actus religionis.

Dupliciter
vota San-
ctis sunt.

Vbi Nota, dupliciter intelligi posse vota fieri Sanctis, vel Prælati. Primò, Quia fiunt coram ipsis vel tamquam patronis, quibus cupimus ea cordi esse, ut gratiam ad exequenda promissa nobis impetrent. Sic intelligi potest formula illa multis Religionibus visitata, *Promitto Deo, B. Virgini, B. Augustino, vel B. Francisco paupertati, &c.* Hoc etiam modo est actus religionis, quia principaliter ad Deum dirigitur, quamvis qua parte etiam Sancti honorantur, possit esse actus observantiæ, seu dulciæ supernaturalis.

Secundò, Ut promissio ipsis facta cadat sub votum materialiter; ita ut voueamus Deo, nos præstituros quod Sanctis vel Prælati promissimus. Ita D. Thomas art. 5. ad 3. Sic intelligendum votum, quo Prælato vouemus obedientiam: per illud enim vouemus Deo nos id præstituros, quod Prælato promittimus, unde tale votum respectu Prælati non habet rationem voti, sed nudæ promissionis, quæ inducit erga illum obligationem fidelitatis; respectu autem Dei habet rationem voti. Simili modo accipiendum videtur votum, quo calicem vel statuum vouemus B. Virgini, B. Benedicto, vel alteri Sanctòrum: cenlemur enim vouere Deo (quem in Sanctis agnoscimus) nos præstituros quod ipsis promittimus. itaque respectu Dei est votum; respectu Sanctòrum promissio honoraria, pertinens ad cultum dulciæ. Sic cum quis vouet Deo, B. Virgini, B. Francisco, &c. paupertatem, castitatem, obedientiam; respectu Dei propriè est votum, respectu Sanctòrum potest esse honoraria promissio.

Possit addi tertius modus, ut dicantur fieri Sanctis, quia fiunt Deo in Sanctis: sed hic modus non differt à secundo.

28 Petes, Cuius potentiæ actus est votum?

Est opus
intellectus
præctici.

Respondeo, Esse actum intellectus præctici, ut rectè D. Thomas art. 1. quia est locutio quædam præctica, qua quis seipsum alteri obligat. sicut enim præceptum & oratio sunt locutiones quædam; quibus alterum obligamus, vel mouemus ad aliquid; ita votum est locutio quædam interna vel externa, qua nos ipsos obligamus alteri. Confir. Quia votum est promissio quædam: at qui promissio non est solum volitio se obligandi, aut iudicium, sed locutio præctica. cuius signum est, quòd quantumvis velit aliquis se obligare, & iudicet id expedire, non tamen obligetur quædam in his actibus sistit: sed oportet ut ulterius locutione quædam in alterum directa promittat. Hæc tamen locutio supponit voluntatem se obligandi, estque veluti instrumentum voluntatis, sine quo non potest sibi obligationem imponere; sicut nec alteri absque præcepto. Simili modo non potest alteri aliquid donate absque locutione, vel simili signo præctico.

DUBITATIO VI.

De diuisione votorum.

Multa reperuntur diuisiones voti apud Doctores.

Primò, Diuidunt in votum commune, & singulare. Ita Magister in 4. d. 38. D. Thomas, Durandus, Richardus, & alij, eadem distinctione.

Votum commune vocant actum illum, quo quis in Baptismo profiteretur se renuntiare satanæ, & adherere Christo: hic enim est omnibus communis; & quia est de rebus necessariis ad salutem, vocant etiam votum necessitatis. sed hic actus reuera non est propriè votum, ut iidem docent, & benè ostendit Caiet. art. 2. tum quia in verbis hominis baptizandi nulla continetur promissio; solum enim dicit, *abrenuntio, credo, volo*, tum quia alioquin omne peccatum Christiani esset facilegium, & duplicem malitiæ seu peccati speciem contineret; quòd est contra communem hominum sensum. Denique verum votum de talibus rebus ne in Sacramento quidem penitentiæ exigendum est; esset enim penitenti nouus laqueus; & causa grauioris lapsus absque necessitate. multò igitur minùs exigendum in Baptismo.

Vocatur tamen interdum à Patribus & Doctoribus *votum, sponso, promissio*; quia speciem promissionis habet. dum enim petitur à baptizando, Abrenuntias satanæ, & omnibus operibus eius; & omnibus pompis eius? respondet, *Abrenuntio*: vbi videtur promittere; verum quia non intendit sibi nouam obligationem imponere, sed solum declarat se acceptare eam, quæ iure diuino inest, non est propriè votum aut promissio. Sic dum rogamus penitentem an promittat emendationem, non exigimus votum, sed simplicem promissionis formam, (quæ non inducit nouum vinculum, saltem sub mortali obligans) ut eo modo firmius propositum concipiat, & meliùs declarat se acceptare, sibi que cordi fore obligationem, quæ antè inerat.

Votum singulare vocant, quòd quisque pro suo arbitratu de rebus non necessariis concipit: unde etiam dicitur votum voluntatis, quamuis reuera hoc genus voti etiam ad res præceptas pertinere possit, quatenus nostro arbitrio subsunt, ut dictum est.

Secundò, Diuiditur votum in *conditionale, & absolutum*. Differunt autem hæc vota tripliciter. Primò, quòd votum conditionale constet particulâ, vel æquipollente, quæ habet vim conditionis, sed temporis; & idem valet, quòd *quando*; ut cum quis ita vouet, Voueo me relicturum sæculum, si mater obierit.

Secundò, Votum conditionale suspendit obligationem exequendi voti vsque ad euentum conditionis; quæ si non euenerit, penitus euanescit, parit tamen statim obligationem expectandi euentum conditionis, (sicut omnes alij contractus conditionales) à qua inuita parte non potes liberari. Votum absolutum non suspendit, sed statim omnem suam obligationem imponit: quamuis interdum executionem ipsam in diem certum vel incertum differat: ut, Voueo me Religionem ingressurum, cum mater obierit.

Z z

Tertio,

Sponso quia
fit in Ba-
ptismo, non
est verum
votum.

30
2. In condi-
tionale &
absolutum.
Discrimen
inter hæc
vota.

Tertiò, In voto conditionali affectus vouentis non fertur directè in ipsum votum, sed in id quod mediante voto cupit obtinere, vel quod timore obligationis voti cupit vitare. In voto absoluto affectus directè fertur in ipsum votum, etiamsi fortè ex alia causa ad illud emittendū moueatur.

Votum conditionale aliud est simpliciter *conditionale*, aliud *pœnale*. *Pœnale* est, quando quis vouet aliquid in pœnam delicti, si fortè in illud inciderit, vt timore oneris voti diligentius sibi caueat. quod potest fieri bifariam; Primò, Si solum voueas pœnam delicti, non autem euitationem; vt, Voueo me daturum eleëmofynam, vel ingressurum Religionem, &c. si inebriatus fuero. & hoc est simplex votum pœnale. vnde talis non peccabit contra votum per ebrietatem; sed purificabitur conditio, & absolute ex voto tenebitur ad pœnam, quam si non præstiterit, tum demum votum violabit. Secundò, Si non solum voueat pœnam in euentum delicti, sed etiam cautionem delicti; vt, Voueo non amplius inebriari, alioquin dabo largam eleëmofynam. hoc votum non est simplex, sed duplex: quia duo vota continet, alterum absolutum de non inebriando; alterum conditionale, de eroganda eleëmofyna. vnde si te inebries, peccabis contra votum absolutum, & purificabitur conditio voti pœnalis.

Votum simplex *conditionale* est, quod non fit sub conditione delicti futuri veluti in pœnam, sed sub alia; v. g. sub conditione mali alicuius diuina ope vitandi, quasi per modum contractus: vt, Voueo Religionis ingressum, si isto morbo curatus fuero. quamuis hoc votum possit accipi tamquam absolutum, si directè ex affectu Religionis sic voueas; & tunc illud si designabit tempus, non conditionem: quo modo sæpè accipi solet, dum dicimus, Voueo ingredi Religionem, si vxor vel mater obierit, &c.

31
3. In simplex & solemne.

Tertiò, In *simplex & solemne*. *Solemne* vocatur, quod susceptioni status immutabilis coniunctum est. quale est illud, quod annexum est ex Ecclesiæ decreto susceptioni Ordinis sacri, per quem immutabiliter dedicatur quis statui ecclesiastico; & illud, quod continetur professione Religionis approbatæ. Ita habetur cap. vnico, de voto & voti redemptione, in Sexto. hæc enim duo, Ordo sacer, & professio Religionis, sunt solemnes quidam actus, à quibus votum solemne dicitur; & certam quamdam vim seu qualitatem ex decreto Ecclesiæ obtinet; nempe quod votum castitatis irritum reddat matrimonium, si attentetur; pauperatis, incapacem faciat dominij; vt infra dicitur cap. 41. dubit. 8. denique quod ægerimè possint laxari.

Simplex est omne aliud votum, etiamsi perpetuum sit; quale est etiam professio Religionis non approbatæ.

32
4. In expressum & tacitum.

Quartò diuiditur in *expressum & tacitum*. *Expressum* est, quod verbis dilertis exprimitur. *Tacitum* est, quod censetur fieri eo ipso, quo voluntariè aliquid agitur, cui ipsum connexum est, vel supponitur. tale est quod fit susceptione Ordinis sacri; & gestatione habitus professorum expleto anno probationis; de quo infra capite proximo, dubit. 7.

5. In personale, reale, mixtum.

Quintò diuiditur in *personale, reale, & mixtum*. *Personale* est, vbi promittitur quod personam solam attingit, vt actio aliqua vel omisio.

Reale, quo res aliqua externa promittitur. *Mixtum*, quo vtrumque, v. g. peregrinatio cum obligatione.

Sextò, In *perpetuum & temporale*. Vbi aduerte, in quibusdam pijs Congregationibus emitti votum castitatis & obedientiæ, appellatum perpetuum; non quòd absolute perpetuum sit; sed quia tale est pro tempore, quò in illa Congregatione manserint. vnde tale votum non eget dispensatione; nam hoc ipso, quo egrediuntur, cessat. Vide de his diuisionibus Siluestrum, *Votum* 1. q. 3. Angelum v. *Votum* 1. q. 8. alios.

DUBITATIO VII.

Quænam cadant sub votum.

D. Thomas art. 2.

Respondeo, Vt aliquid sub votum cadat, tria requiri. Primò, Vt sit in nostra potestate. Secundò, Vt sit bonum. Tertiò, Vt sit melius quàm oppositum.

Primò debet esse in nostra potestate: stultè enim quis promittit alteri, quod in eius potestate non est vt fiat vel non fiat; vt si quis voueat se moriturum, aut non moriturum. Hinc fit vt votum de numquam peccando venialiter, non valeat; quia cum auxilio ordinario non est in nostra potestate, omne peccatum veniale vitare. si tamen intenderes te obligare ad vitanda omnia non absolute, sed quantum diuina gratia consequi posses, & humana infirmitas permittit, eatenus esset validum. sicut dum quis vouet ieiunare totum annum; teneatur omnibus diebus, quibus potest, etiamsi totum annum explere nequeat. Valet tamen votum de non peccando mortiferè; quia cum auxilio diuino possumus omne peccatum mortiferum per totam vitam cauere. Ob eandem causam valet votum de non mentiendo iocose, de cauenda distractione voluntaria, & similibus, quæ auxilio diuino cauci possunt: quamuis ob rei difficultatem & periculum expediret huiusmodi vota commutari.

Petes, Quando votum non potest integrè impleri, vtrum teneat ad partem quæ potest impleri? Respondeo, Non semper teneris ad partem, sed solum in duobus euentibus. Prior est, quando animus fuit obligandi ad partem, in euentum quo non posses præstare totum. Votum enim obligat secundum intentionem vouentis; vt si voueris extruere templum, eo animo vt si non posses totum, saltem te obstringeres ad partem prout facultates ferrent. Secundò, si dubium sit de animo, consideranda est conditio rei, ad quam te obligasti. In dubio enim interpretanda est obligatio iuxta conditionem obiecti. Non enim potest esse certior regula, vbi non constat de animo vouentis. Itaque si res est talis, vt obligatio ad illam more recepto soleat diuidi, teneris ad partem: si autem non solet diuidi, non teneris ad partem, nisi possis præstare totum, vt si vouisti ieiunium per totum annum, etiamsi non possis nisi tertia parte anni, tamen teneris pro illa parte; quia hæc obligatio solet diuidi, tamquam ad diuersa opera per te completa, vt patet in obligatione ieiunij quadagesimalis imposita ab Ecclesia. Si vouisti ieiunare certo die, & nunc non potes abstinerè à carnibus, vel à ientaculo, non teneris etiam